

Sv. František Xaverský, horiace srdce z Baskicka, ktoré Božou láskou zapálilo svet

Stanislav Trebatický

23. júla 2020 ✝ Cirkev

Svätý František Xaverský SJ, sa narodil 7. 4. 1506 na hrade Xavier blízko baskického mesta Pamplona (vtedajšie Navarrské kráľovstvo). Bol najmladším z piatich súrodencov (Magdaléna, Anna, Miguel, Juan a Francisco). Jeho otec padol počas vojen medzi Francúzmi a Španielmi, v ktorých sa obe krajiny snažili upevniť svoj vplyv nad Pyrenejmi. Vo vojnách medzi Španielmi a Francúzmi bojovali jeho starší bratia Juan a Francisco. V roku 1521 neďaleko Pamplony, približne 50 km od hradu Xavier, bol zranený delovou guľou Ignác z Loyoly, ktorý sa vďaka zraneniu nohy vzdal vojenskej dráhy a stal sa kňazom.

V roku 1524 Navarru ovládli Španieli a Xavierovci prišli o veľkú časť majetku. František Xaverský odišiel študovať do Paríža, kde sa zoznámil s Petrom Faberom, ktorý patrilo takisto k prvej generácii jezuitov. František Xaverský patrilo k najlepším študentom a dosahoval vynikajúce študijné výsledky. V roku 1529 začal v Paríži študovať aj Ignác z Loyoly a trojica Baskov sa nielenže spriatelila, ale spoločne sa rozhodli založiť nový cirkevný rád. Ignác z Loyoly ovplyvňoval Františka Xaverského duchovne, ten mu zase pomáhal zo štúdiom, pretože latinčina robila spočiatku Ignácovi z Loyoly veľa ťažkostí.

V roku 1530 dosiahol František Xaverský akademický titul a v roku 1534 v kaplnke sv. Dionýza na parížskom Montmartry spolu s Petrom Faberom, Ignácom z Loyoly, Jakubom Lainezom, Alfonsom Salmeronom, Bobadillom a Šimonom Rodriguezom založili spoločenstvo, ktorého členovia prisľúbili, že budú žiť v chudobe, čistote, budú šíriť kresťanstvo v krajinách obsadených moslimami, alebo sa dajú k dispozícii pápežovi.

Ignác z Loyoly sa stal Františkovým duchovným otcom. Pod Ignácovým vedením si František vykonával ako jeden z prvých duchovné cvičenie, v rokoch 1535 – 1536 študoval teológiu a v roku 1537 sa stal v Benátkach kňazom. V Benátkach spolu s Ignácom z Loyoly ošetrovali nevyliciteľne chorých v miestnej nemocnici a obaja stále túžili evanjelizovať moslimov, pričom by mohli prijať palmu mučeníctva. Z benátskej nemocnice sa začína príbeh o chorom, ktorý bol pokrytý neznesiteľne smrdiacimi hnisavými vredmi. Františkovi Xaverskému sa pri prvom kontakte chorý hnusil, aby však svoj hnus premohol, prinútil sa ústami vysať chrbtom hľadáča. František ho ošetroval s láskou a opatrnosťou.

Boh však mal s prvými jezuitmi iné plány, ako umrieť pri evanjelizácii moslimov, či pokračovať v ošetrovaní chorých. V roku 1539 pápež Pavol III. ústne schválil existenciu spoločenstva jezuitov a dňa 27. 9. 1540 schválil existenciu jezuitského rádu aj písomne. Prvým generálom rádu sa stal svätý Ignác z Loyoly.

Súvisiaci článok

Terézia z Avily a Ján z

Kríža: Svätci, ktorí

vtlačili Cirkevi hlbokú

mystickú pečať

zdroj: wikimedia commons

V roku 1540 požiadal portugalský kráľ Ján III. generálneho predstaveného Ignáca z Loyoly, aby jezuiti začali vykonávať misijnú činnosť v Indii. S požehnaním pápeža odišiel po niekoľkých mesiacoch pobytu v Lisabone František Xaverský s talianskym jezuitom Pavlom Camerinom a Portugalcom Frtanciscom Mansilhasom do Indie. Z Portugalska vyplávali dňa 7. 4. 1541 a na portugalský ostrov Goa priplávali takmer po ročnej plavbe dňa 6. 5. 1542. Plávali okolo celej Afriky, zimu strávili v jednej z portugalských pevností v Mozambiku, pretože museli počkať na priaznivý vietor, s ktorým by mohli do Indie priplávať. František Xaverský počas celej plavby napriek tomu, že trpel morskou chorobou a bol oslabený neustálymi pôstami, ošetroval námorníkov, vojakov ale aj otrokov, ktorí sa na palube lode nachádzali. V rovnakej činnosti pokračoval aj počas nútenej prestávky v Mozambiku.

Goa sa stala prvým pôsobiskom Františka Xaverského v Indii. Svoju misijnú činnosť začal v mestskej nemocnici, kde spával na zemi vedľa pacientov s najťažšími ochoreniami, ktorí sa nachádzali v jeho opatere. Goa mala v rámci portugalského koloniálneho panstva v Indii výnimočné miesto, keď v roku 1498 prišli po prvýkrát do Indie Portugalci pod vedením portugalského moreplavca Vasca de Gamu. Našli tu 200 000 kresťanov, ktorí svoju vieru odvádzali od apoštola svätého Tomáša (neveriaci Tomáš) a ktorý aj v Indii umrel mučeníckou smrťou. Indickí kresťania mali blízko k nestoriánom.

Po približne šiestich mesiacoch na ostrove Goa odišiel svätý František Xaverský na juh k tamilskému mysu Kanyakamuri. Tu si nechal František preložiť do tamilštiny základné katolícke modlitby a Desatoro a začal šíriť Evanjelium. Neúnavne hovoril s deťmi aj dospelými o Bohu a Kristovi.

František bol v spojení s Ignácom z Loyoly v Ríme. V jednom z listov okrem iného napísal: „...vytrvalo chodím po všetkých okolitých dedinách a krstím deti. Sú nesmierne živé a roztomilé, nemám čas sa ani pomodliť breviár a nenechajú ma ani poriadne vyspať a najesť, musím ich učiť modlitby. Tu som pochopil, že to sú práve oni, ktorým patrí Nebeské kráľovstvo. Bolestne si uvedomujem, koľko ľudí sa nestalo kresťanmi, pretože tu dosiaľ nebol žiaden kňaz. Chcelo by sa mi kričať ako zmyslov zbavený na všetkých univerzitách a v chrámoch Európy, aby si všetci uvedomili, aké strašné množstvo je tých, ktorí sa kvôli tomu, že tu niet kňazov, nedostanú do neba a rútia sa do pekiel...”

zdroj: wikimedia commons

Svätý František Xaverský získal medzi Tamilmi množstvo kresťanov, čoskoro sa stal obľúbeným členom miestnej komunity. Získal pre kresťanstvo množstvo obyvateľov, obrátil k pokániu zatvrdilých hriešnikov, zmieril nepriateľov, urovnával manželské spory. Neúnavne krstil, a to na úkor svojho spánku či odpočinku, najradšej pracoval s deťmi, ktoré sa rady učili základné pravidlá katolíckej viery (Desatoro, Verím v Boha, Otče náš, Zdravas Mária...) Nových kresťanov v Indii učil aj vlastné modlitby, ktorými sa mali obracať s dôverou na Pána Ježiša a Pannu Máriu. Tieto kratučké modlitby portugalskí jezuiti zaznamenali, takže sa dochovali do dnešných dní. K uvedeným modlitbám patrili:

„Ježišu, Synu živého Boha, daj nám milosť, aby sme verili bez pochybností v tento článok viery, v tomto ohľade prednášame Ti modlitbu, ktorú si učil Ty sám.“

“Svätá Mária, Matka Pána nášho Ježiša Krista, sprostredkuj nám milosť svojho premilého Syna, aby sme verili nepochybne v tento článok.”

„Ježišu Kriste, Syn živého Boha, dopraj nám milosti, aby sme Ťa milovali nadovšetko.“

František však svojou evanjelizáciou získal mnoho nepriateľov, najmä z radov brahmanov. Tí dokonca chceli Františka Xaverského zavraždiť. Boh však bdel nad svojím verným kňazom, ktorý sa rozhodol presunúť s christianizáciou aj na ostrovy dnešnej Indonézie. Oblasť, pre ktorú sa rozhodol, bola nesmierne nebezpečná, žili v nej kanibali a lovci lebiek. Sám František Xaverský Ignácovi z Loyoly napísal: *„Keby tam boli perly a zlato, Portugalci by opovrhovali všetkými nebezpečenstvami a do oblasti by už dávno prišli. Mám sa azda ja namáhať menej ako obchodník, ktorého zaujíma len bohatstvo a zisk? Mne ide o spásu duší. Aj keď sú to kanibali a lovci lebiek, viem, že táto žatva je prichystaná pre mňa, pretože každý sa jej bojí. Keby som získal pre Krista čo len jedínú dušu, bude to stáť za to a nič ma nemôže zadržať. Robím tak z ohľadu na ich veľké nešťastie a zatratenie, ktoré tým úbohým dušiam hrozí“*. Na Molukách pôsobil na ostrovoch Ambon, Mora či Temate, tamojšia pre belochoch nezdravá klíma si však vyžiadala na Františkovom zdraví krutú daň.

Po niekoľkých mesiacoch sa v roku 1549 vrátil z Molúk svätý František na Gou, pretože sa dozvedel, že na ostrov priplávala loďou nová skupina jeho jezuitských spolubratov z Európy. František na Goe rozdelil úlohy novým jezuitom a krátko nato sa spoločne s dvoma spolubratmi vybral na čínskej džunke do Japonska, kde sa mu podarilo získať približne 1 000 kresťanov, čo možno považovať za veľký úspech, pretože japonskí samuraji zaujali voči kresťanom nepriateľský a odmietavý postoj. Samotný japonský cisár zaujal ku všetkým

Európanom chladný a odmietavý postoj, všetci Portugalci mohli žiť len na jednom mieste a mali zakázané christianizovať miestne obyvateľstvo.

Po návrate z Japonska sústredil svätý František Xaverský všetky svoje sily na christianizáciu Číny. V novembri 1552 v značne zúboženom stave a s veľkými zdravotnými problémami prišiel svätý František do oblasti dnešného Kantonu, kde približne po mesiaci – dňa 3. 12. 1546 vo veku 46 rokov umrel. Podľa jezuitských zápiskov Boh oznámil svätému Františkovi presnú hodinu smrti a tu sa objavuje aj určitá paralela medzi Mojžišom a svätým Františkom. Podobne ako Mojžiš zomrel pred vstupom do zaslúbenej zeme, umiera aj svätý František pred vstupom do Číny.

Jezuitskí spolubratia, ktorí svätého Františka sprevádzali, uviedli, že posledné hodiny svojho života strávil svätý František na narýchlo vytvorenom lôžku v polozrútenej chatrči. Trpel silnými bolesťami, bol však šťastný, že čoskoro opustí toto slzavé údolie a spočinie v Ježišovom náručí. Jeho posledné slová boli: „*Ježišu, Synu Dávidov, zmiluj sa nado mnou! Mária, Matka Božia, stoj pri mne!*“ Potom pobozkal kríž a umrel.

Približne o štyri mesiace preniesli ostatky svätého Františka Xaverského z Číny do Goy. Po otvorení rakvy sa ukázalo, že telo ostalo neporušené. Pravú ruku svätého Františka Xaverského pietne oddelili a preniesli do sídla jezuitov v Ríme. Pápež Pavol V. Františka Xaverského beatifikoval v roku 1619, v roku 1622 ho pápež Gregor XV. vyhlásil za svätého. Svätému Františkovi Xaverskému sa pripisuje aj chválospev: „*O Deus, ego amo te, non ut salves me*“.

Svätý František Xaverský je považovaný za patróna Navarry (od roku 1622), Indie (od roku 1748), šírenia viery (od 1904) a je patrónom všetkých misionárov (od roku 1927). Je považovaný aj za patróna katolíckych novinárov, námorníkov, cestovného ruchu (od roku 1952), patróna šťastnej smrti, ochrancu pred búrkami a pred morom. Zobrazuje sa s atribútmi kríža, ľalie, plameňov, horiaceho srdca či pochodne.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-frantisek-xaversky-horiace-srdce-z-baskicka-ktore-bozou-laskou-zapalilo-svet/>